

Krzysztof Eckhardt¹

Recenzja: Aktual'ni problemy prawa Ukrainy ta Pol'szczi, red. nauk. Ūrij Boŝic'kij, Andrzej Szmyt, Kijowski, Uniwersytet Prawa Narodowej Akademii Nauk Ukrainy, Uniwersytet Gdański, ISBN 978-617-7832-62-0, Kiiv 2020, ss. 342

Recenzowana monografia stanowi kolejny efekt współpracy naukowej pomiędzy Kijowskim Uniwersytetem Prawa przy Narodowej Akademii Nauk Ukrainy a Wydziałem Prawa Uniwersytetu Gdańskiego. Inne jej owoce to publikacje: *Aktualne problemy współczesnego konstytucjonalizmu (na przykładzie Ukrainy i Rzeczypospolitej Polskiej)* (Kijów 2017), *Aktualne problemy prawa Polski i Ukrainy* (Gdańsk 2018) oraz *Polsko-Ukraińskie miscellanea prawnicze* (Gdańsk 2020).

Czytelnicy wymienionych opracowań i tym razem nie będą zawiedzeni. Jest to książka zawierająca dwadzieścia siedem interesujących tekstów stanowiących rezultat badań uczonych z obu Uczelni. Redaktorzy podzielili je na dwa rozdziały. W pierwszym zatytułowanym *Teoretyczno-prawne aspekty prawa Ukrainy i świata* swoje rozważania prezentują naukowcy z Ukrainy, w drugim – *Współczesne problemy stosowania prawa w Polsce* naukowcy polscy.

Rozdział pierwszy otwiera artykuł, w którym współredaktor publikacji Jurij Ładysławowycz Boszyc'kij analizuje wybrane problemy optymalizacji re-

¹ ORCID ID: 0000-0003-3338-9836, doktor habilitowany, Katedra Prawa Konstytucyjnego i Stosunków Międzynarodowych, Wyższa Szkoła Prawa i Administracji Rzeszowskiej Szkoły Wyższej. E-mail: Krzysztof.Eckhardt@wspia.eu.

gulowania ochrony własności intelektualnej na Ukrainie (*Optyimizacija prawowoho rehuluwannia intelektual'noji własnosti w Ukrajinii: dejaki problemy teorii ta praktyki*). W szczególności: problemy egzekwowania prawa w związku z tworzeniem i wykorzystywaniem obiektów stanowiących własność intelektualną; wpływ decentralizacji władzy na Ukrainie na rozwój ochrony własności intelektualnej; decentralizację władzy jako bodziec dla intensyfikacji ochrony własności intelektualnej w regionach; kwestie dotyczące transferu technologii.

Ołeksandr Ołeksijowycz Bryhinec', autor kolejnego artykułu (*Administratywne zabezpečennia spiwpraci z miżnarodnymy finansowymy orhanizacijamy*), zajmuje się zasadami i organizacją współpracy Ukrainy z międzynarodowymi organizacjami finansowymi, przede wszystkim z Międzynarodowym Funduszem Walutowym i Międzynarodowym Bankiem Odbudowy i Rozwoju. W konkluzji dochodzi do wniosku, iż pozyskiwane od nich środki należy przeznaczać wyłącznie na zapewnienie realnego wzrostu gospodarczego, który pozwoli skoncentrować się na właściwym wykorzystywaniu własnych wewnętrznych zasobów.

Blockchain jest to technologia, która służy do przechowywania oraz przesyłania informacji zawartych w Internecie. Między innymi jej wykorzystaniem w naukach prawnych i praktyce prawniczej zajmuje się Mykoła Iwanowycz Małij w opracowaniu zatytułowanym *Innowacijni koncepciji zastosuwannia grid- i blockchain-technołodij w jursprudencji*.

Natomiast Tetiana Ołeksandriwna Bordiuh zgodnie z tytułem swojego artykułu (*Prawowyj status dytyny u cywil'nomu prawi*) analizuje status prawy dziecka w prawie cywilnym. Zwraca uwagę zwłaszcza szczegółowa, ukazana w formie tabelarycznej, analiza praw i obowiązków dzieci określonych w Konstytucji Ukrainy, Kodeksach – cywilnym i rodzinnym oraz w konwencjach międzynarodowych.

Autorzy kolejnego tekstu Ołeksandr Mykołajowycz Kostenko i Ałła Wołodomyriwna Radziwiłł zajęli się definicją prawną pojęcia tortur oraz implementacją zakazu tortur do ustawodawstwa ukraińskiego (*Kryminal'no-prawowe wyznaczennia poniattia katuwannia ta implemencija zaborony katuwan' w ukrajins'ke zakonodawstwo*).

Rajisa Wołodomyriwna Perełyhina przedmiotem swojego zainteresowania uczyniła zjawisko przestępczości kobiet. Zwróciła uwagę na społeczną istotę stosowania przemocy przez kobiety i na mechanizmy przeciwdziałania temu

problemowi (*Fenomen žinoczoho nasył'stwa: social'na sutnist', determinacija ta mehanizm protydiji*). Z tą tematyką koresponduje treść artykułu, którego autorem jest Ulana Mykołajiwna Mytnyk (*Domasznie nasył'stvo: kryminal'no-prawowyjta kryminal'no-hicznij analiz*). Jest to, dokonana na tle porównawczym, poparta szczegółowymi danymi statystycznymi, drobiazgowa analiza rozwiązań prawnych i poglądów doktryny na temat kryminalnych aspektów przemocy domowej.

Problemy prawa karnego to tematyka kolejnych pięciu opracowań: Tetiana Jurijiwna Tarasewycz, Witalij Wołodymyrowycz Łazarenko – *Odpowiedzialność karna za doprowadzenie do bankructwa w Ukrainie i w innych państwach postradzieckich (Kryminal'na widpowidal'nist' za dowedennia do bankrutstwa w Ukraini ta inszych postradians'kich derżawach)*; Tetiana Jurijiwna Tarasewycz – *Odpowiedzialność audytora wynikająca z prawa karnego Ukrainy i innych państw poradzieckich (Widpowidal'nist' audytora za kryminal'nym zakonodawstwom Ukrainy ta inszych postradians'kich derżaw)*; Iryna Mykołajiwna Semeniuk – *Specyfika zwolnienia od odpowiedzialności w ustawodawstwie Ukrainy i Unii Europejskiej: charakterystyka porównawcza (Osoblywosti zwil'nennia wid pokarannia za zakonodawstwom Ukrainy ta Jewropejs'koho Sojuzu: poriwniał'na charakterystyka)*; Kostiantyn Wołodymyrowycz Jusubow – *Teoretyczne aspekty prawnokarnej ochrony wykonywania orzeczeń sądowych (Teoretyczni aspekty kryminal'no-prawowoji ochorony poriadku wykonannia sudowych riszen')*; Tetiana Jurijiwna Tarasewycz – *Cechy regulacji ustawowej rodzajów winy w prawie karnym Anglii, USA i Francji (Osoblywosti zakonodawczoji rehłamentaciji wydiw wynyw kryminal'nomu prawi Anhłiji, SSZA i Francji)*.

Aktualnymi problemami wystąpienia Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej (*Aktual'ni problemy wychodu Społuczenoho Korol'iwstwa Welykoji Brytaniji ta Piwnicznioji Irlandiji z Jewropejs'koho Sojuzu: istoriko-prawowyj aspekty*) zajęła się Tamara Ołeksandriwna Kortukowa. Oksana Ołehiwna Chorwatowa porównała natomiast cechy umowy kupna-sprzedaży nieruchomości w Ukrainie i w państwach Unii Europejskiej (*Prawowi osoblywosti układannia uhody kupiwłi-prodażu neruchomosti w Ukraini ta w derżawach Jewropejs'koho Sojuzu*).

Piętnasty tekst rozdziału pierwszego, którego autorem jest Taras Ołeksandrowycz Sofijuk dotyczy sposobów cywilno-prawnej ochrony prawa osób fizycznych do zapoznania się z dokumentami osobistymi przekazanymi do bi-

bliotek lub archiwów (*Sposoby cywil'no-prawowoho zachystu prawa fizycznioi osoby na oznajomlennia z osobystymy paperamy, peredanymy do fondu bibliotek abo archiwiv*). Ostatni zaś, autorstwa Ołeksandra Ołeksandrowycza Skrypniuka, poświęcony został problemom politycznej modernizacji społeczeństwa (*Do demokratiji czerez «rozwytkowij awtorytaryzm»: prawowi aspekty politycznoji modernizaciji suspil'stwa*).

Ograniczone ramy formalne noty nie pozwalają na merytoryczne odniesienie się do wszystkich opracowań zawartych w drugim – polskojęzycznym rozdziale recenzowanej publikacji. Ze względu na wagę omawianych problemów i poziom artykułów nie sposób także żadnego z nich pominąć. Ograniczę się więc jedynie do ich wyliczenia zachęcając zainteresowanych czytelników do sięgnięcia po kijowsko-gdańską monografię.

Rozdział otwiera tekst Andrzeja Szmyta poświęcony podstawom prawnym reformy polskiego szkolnictwa wyższego (*Geneza i główne założenia rozwiązań w nowej ustawie – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z 2018 r. w Polsce*). Jerzy Zajadło tytułem swojego artykułu uczynił sentencję *Amemus patriam, pareamus legibus*, a przedmiotem rozważań „cały złożony system intelektualny”, który za nią stoi. Z kolei Kamil Zeidler, także w tytule opracowania stawia *Pytanie o postmodernizm w naukach prawnych*. Przedmiotem zainteresowania Anny Rytel-Warzochy i Ewy Kłos jest *Instytucja asystenta w polskich sądach administracyjnych w świetle obowiązującej w Polsce regulacji prawnej*. Dominika Tykwińska-Rutkowska analizuje: *Charakter prawny i znaczenie samorządowych programów zdrowotnych oraz polityki zdrowotnej leczenia niepłodności metodą zapłodnienia pozaustrojowego*.

Wpływ deklaracji z Ad-Dauhy w sprawie porozumienia TRIPS i zdrowia publicznego na ewolucję prawnych ram ochrony własności intelektualnej w Światowej Organizacji Handlu to tytuł opracowania Macieja Barczewskiego. Jakub Stelina w artykule *Likwidacja otwartych funduszy emerytalnych* omówił projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z przeniesieniem środków z otwartych funduszy emerytalnych na indywidualne konta emerytalne. *Incidentalne, wymuszone okolicznościami wykonywanie pracy zarobkowej a prawo do zasiłku chorobowego* to tytuł artykułu Macieja Łągi. Marta Zbucka-Gargas w recenzowanym tomie zamieściła opracowanie: *Ochrona praw pracowników w związku z wejściem w życie ustawy o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwa osoby fizycznej*.

Ostatnie zawarte w książce artykuły to znakomita krytyczna analiza Piotra Uziębły – *Oświadczenia majątkowe posłów i senatorów jako skuteczny mechanizm antykorupcyjny?* oraz szczegółowe rozważania Pauliny Glejt-Uziębło na temat: *Sprzeciw jako środek prawny przysługujący zobowiązanemu w ramach procedury związanej z wpisem do Rejestru Należności Publicznoprawnych*.

Podsumowując, z całą pewnością można stwierdzić, iż opisywana monografia jest pozycją cenną ze względu na swe walory naukowe i popularyzatorskie. Jedyna uwaga jaka nasuwa się po jej lekturze i która powinna zostać wykorzystana przy publikacji następnych wspólnych książek Uniwersytetu Prawa Narodowej Akademii Nauk Ukrainy i Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego, to sugestia, aby wszystkie teksty były publikowane zarówno w języku ukraińskim jak i w języku polskim.